

**Katholieke Hogeschool Kempen
Bachelor in de ouderencoaching
(bachelor na bachelor)**

14 februari 2011

Inhoud

1	Samenvattende conclusie	3
2	Inleiding en verantwoording	8
	2.1 Inleiding en verantwoording	8
	2.2 Samenstelling commissie	8
	2.3 Werkwijze commissie	8
	2.4 Totstandkoming domeinspecifiek leerresultatenkader	9
	2.5 Overwegingen NVAO omtrent werkwijze commissie	10
3	Beschrijving van de opleiding	12
4	Beoordeling per onderwerp en facet	13
	4.1 Doelstellingen opleiding	13
	4.2 Programma	14
	4.3 Inzet van personeel	16
	4.4 Voorzieningen	18
	4.5 Interne kwaliteitszorg	19
	4.6 Continuïteit	20
5	Overzicht oordelen NVAO	21
6	Opmerkingen en bezwaren van instelling	22
	Bijlage 1: Samenstelling commissie	23
	Bijlage 2: Domeinspecifiek leerresultatenkader	25

1 Samenvattende conclusie

Bij brief van 7 juli 2010 heeft de heer Maurice Vaes, algemeen directeur van Katholieke Hogeschool Kempen, bij de Nederlands - Vlaamse Accreditatieorganisatie een aanvraag 'Toets nieuwe opleidingen' voor de opleiding Bachelor in de ouderencoaching (bachelor na bachelor) ingediend. De NVAO heeft deze aanvraag ontvangen op 8 juli 2010. De NVAO heeft de aanvraag ontvankelijk verklaard op 14 september 2010

De NVAO heeft voor de beoordeling van de aanvraag een commissie van deskundigen samengesteld. Op 10 november 2010 heeft de commissie een locatiebezoek gebracht aan de instelling. De beoordeling van de commissie is verricht aan de hand van het Toetsingskader nieuwe opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen (14 februari 2005). Op 7 december 2011 heeft de commissie haar adviesrapport aan de NVAO bezorgd.

De samenvattende conclusie van dat advies luidt:

"Met deze nieuwe opleiding banaba in de Ouderencoaching wil de Katholieke Hogeschool Kempen (K.H.Kempen) een specialistische, verdiepende opleiding aanbieden, die tot de professionalisering van de advisering en coaching van niet-zorgbehoevende ouderen moet bijdragen. De methode van de 'appreciative enquiry', de 'waarderende benadering', vormt de hoeksteen van de opleiding.

De commissie heeft de Bachelor in de ouderencoaching als een waardevolle opleiding ervaren. In haar advies heeft ze enkele aanbevelingen en aandachtspunten geformuleerd. De commissie vond tijdens de gesprekken voldoende bewijs voor het feit dat de opleiding zich bewust is van deze punten, snel werk zal maken van de opvolging ervan en bovendien een idee heeft van hoe de aandachtspunten concreet moeten worden aangepakt.

De commissie is van oordeel dat de visie op en de doelstellingen van de opleiding breed worden gedragen door alle niveaus in de K.H.Kempen die bij de opleiding zijn betrokken. Het niveau en de oriëntatie van de doelstellingen zijn conform de wettelijke normen en werden afgetoetst bij het relevante beroepenveld.

Gezien het belang van de 'waarderende benadering' in de opleiding en de brede gedragenheid van deze aanpak, vindt de commissie dat deze invalshoek met het oog op toekomstige studenten beter zou mogen worden geëfficeerd in de titel van de opleiding. De commissie raadt de opleiding bovendien aan om het nut van de verschillende specialisatiegebieden blijvend te monitoren bij het relevante beroepenveld. Daarnaast adviseert de commissie om de verhouding van de opleiding met het aspect 'zorg' goed te monitoren.

De commissie zag meer dan voldoende bewijzen voor het feit dat voor de uitwerking van het programma van de Bachelor in de ouderencoaching voldoende voeling wordt gehouden met het werkveld en dat nieuwe inzichten snel hun weg vinden naar het curriculum. Het programma, de didactische werkvormen en de voorziene toetsing behoeven volgens de commissie nog aandacht, zodat ze enerzijds bij de voorstelling van het volledige curriculum aan de toekomstige studentenpopulatie zichtbaar kunnen worden gemaakt en anderzijds kunnen worden beschreven in het onderwijs- en examenreglement. De commissie achtte het programma een adequate en accurate vertaling van de opleidingsdoelstellingen.

Sommige opleidingsdoelstellingen zijn nog niet voor alle opleidingsonderdelen voldoende gedetailleerd uitgewerkt, maar de opleiding was zich hier voldoende van bewust en gaf tijdens de gesprekken blijk van voldoende visie over hoe dit verder moet worden aangepakt.

Wel wil de commissie aanstippen dat, gezien de brede toelatingsvoorwaarden, de docenten de werkveldbinding van het programma permanent zullen moeten bewaken. Mogelijk zullen ze voor een heel aantal studenten concrete leersituaties moeten voorzien en degelijk casusmateriaal moeten aanleveren. Zeker voor de majors Autonomie en Juridische vraagstukken/Economisch-financiële planning i.v.m. ouder worden moet hierop worden gelet, omdat de commissie hier de indruk had dat concrete werkveldbinding niet altijd zo voor de hand liggend is.

In de opleiding Ouderencoaching is bewust geopteerd voor een programma met weinig contacturen. De commissie ging mee in de opvatting van de opleiding dat deze opzet aantrekkelijker is voor werkstudenten en kon vaststellen dat binnen het departement Sociaal werk en het docentenkorps van de nieuwe opleiding heel wat ervaring bestaat met hoe dit beperkt aantal contacturen didactisch kan worden opgevangen. Toch wil de commissie meegeven dat het publiek van de Bachelor in de ouderencoaching mogelijk ook deels zal bestaan uit studenten zonder werkervaring en dat hiervoor mogelijk andere oplossingen zullen moeten worden gezocht. De studeerbaarheid van het programma moet in dit kader door de opleiding nauwgezet worden opgevolgd.

De commissie is bovendien van oordeel dat het beperkte aantal contacturen duidelijk aan (toekomstige) studenten moet worden gecommuniceerd.

Als een pluspunt heeft de commissie ook ervaren dat studenten hun keuzeopleidingsonderdelen kunnen halen uit het aanbod van een andere major, opleiding of zelfs instelling. De commissie ziet dit als een voordeel voor werkstudenten, die de opleiding op die manier kunnen aanpassen aan de behoeften die uit hun professionele situatie voortvloeien. De commissie merkt wel op dat uitwisselbaarheid van studiepunten, zeker tussen de majors, niet altijd vanzelfsprekend zal zijn, aangezien de studiepunten toegekend aan de opleidingsonderdelen in de verschillende majors niet gelijkwaardig zijn.

Het feit dat de basismodule en de major in de tijd naast elkaar plaatsvinden, is volgens de commissie jammer, omdat het de bedoeling is dat de methodieken aangebracht in de basismodule, verder worden toegepast in de majors. Helaas is dit onvermijdbaar, gezien de korte duur van een banaba-programma. Gezien het ontbreken van deze volgtijdelijkheid, beveelt de commissie aan dat de leercoach, docenten en studiebegeleiding samen bewaken dat alle studenten de beoogde competenties wel degelijk kunnen behalen. Bovendien moet werk worden gemaakt van een regeling voor studenten die onverhoopt niet slagen voor de basismodule maar wel voor de major.

De commissie stootte op een aantal elementen die nog kunnen worden verbeterd of verder uitgewerkt. Zo moeten de leermiddelen voor de major Autonomie nog worden ontwikkeld en zijn de zelfstudiepakketten voor deze major nog niet voorhanden. Daarnaast vond de commissie een studie- en studentenbegeleidingssysteem terug dat goed is uitgewerkt, maar dat nog moet aangepast worden aan de specificiteit van deze nieuwe opleiding. Hetzelfde geldt voor het kwaliteitszorgsysteem.

De commissie is van oordeel dat dit uitstel van bepaalde ontwikkelingsinitiatieven te wijten is aan het feit dat voorlopig onvoldoende expliciete personeelscapaciteit wordt vrijgemaakt voor de verdere ontwikkeling van het programma. Deze vaststelling weegt op verschillende andere onderwerpen van het kader, maar werd door de commissie enkel als onvoldoende beoordeeld bij het facet 'kwantiteit van het personeel'.

De commissie beoordeelde het onderwerp 'personeel' wel als voldoende omdat zij erg onder de indruk was van de kwaliteit van het ervaren personeel, dat duidelijk voeling heeft met het beroepenveld, zich flexibel en enthousiast opstelt en een zeer goed idee heeft van hoe het programma inhoudelijk en onderwijskundig moet worden uitgewerkt. Tegen die achtergrond vertrouwt de commissie erop dat de kwaliteit van de docenten en hun bereidheid om zich vrijwillig in te zetten voor de ontwikkeling van de nieuwe opleiding een voldoende meerwaarde betekent om dit onderwerp als voldoende te beschouwen. De negatieve facetbeoordeling inzake kwantiteit moet wel worden gezien als een krachtig signaal om deze in de toekomst bij te stellen zodat de motivatie, het enthousiasme en de flexibiliteit van het betrokken personeel ook in de toekomst gewaarborgd blijft.

Hoewel de commissie de aanpak van het instellings- en opleidingsmanagement inzake de continuïteit als voldoende beschouwt, vraagt ze tegen de achtergrond van het bovenstaande dat in een beginfase extra middelen en personeelscapaciteit worden voorzien voor de ontwikkeling van het programma van de Bachelor in de ouderencoaching. De commissie acht de financiële voorzieningen voor de opleiding op kruissnelheid voldoende, omdat de opleiding zal worden ondersteund door een gedreven docentenkorps dat volledig achter de nieuwe opleiding staat.

De opleiding wil de toelatingsvoorwaarden voor de opleiding bewust breed houden. De commissie begrijpt dat een open instroom tot interessante horizontale leer mogelijkheden kan leiden, maar heeft twee punten van kritiek. Ten eerste mist de commissie duidelijkheid voor toekomstige studenten inzake de toelatingsvoorwaarden. Enerzijds worden een aantal basisdiploma's opgesomd op basis waarvan een instroom in het programma is verzekerd. Anderzijds blijkt uit de gesprekken dat eigenlijk iedereen met minstens een bachelordiploma kan instromen en dat het intakegesprek geen selectie inhoudt. Bovendien houdt de brede instroom ook in dat nog meer coaching en ondersteuning zal worden verwacht van de docenten, die al een meer dan goed gevuld takenpakket hebben.

De commissie beveelt daarom aan dat aan kandidaat-studenten die niet beschikken over een van de genoemde basisdiploma's die rechtstreeks toegang verlenen tot de opleiding, om specifieke werkervaring met ouderen zou worden gevraagd. Indien de kandidaat een zeer degelijke en hoge motivatie kan voorleggen, zou hier uitzonderlijk van kunnen worden afgeweken.

Over de voorzieningen oordeelde de commissie dat ze voldoende zijn uitgebouwd om de opleiding te kunnen ondersteunen.

Samenvattend is de commissie van oordeel dat de aanvrager met het nieuwe curriculum van de bachelor na Bachelor in de ouderencoaching voldoende kwaliteit kan waarborgen. Hierdoor voldoet de opleiding aan de criteria van het Toetsingskader nieuwe opleiding" hoger onderwijs van de NVAO.

De NVAO heeft vastgesteld:

1. dat de werkwijze van de commissie bij de beoordeling van de aanvraag Toets nieuwe opleiding van Katholieke Hogeschool Kempen voor de opleiding Bachelor in de ouderencoaching bachelor na bachelor) zorgvuldig en gedegen is geweest. De gevolgde werkwijze en procedure alsmede geraadpleegde informatiebronnen zijn helder en nauwkeurig geformuleerd en vermeld;
2. dat de commissie haar oordeel heeft opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Toetsingskader nieuwe opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO en de daarbij behorende beslisregels heeft gevolgd. Op het niveau van de facetten zijn de analyses van het panel duidelijk en consistent, en ze leiden tot heldere conclusies. Op het niveau van de onderwerpen zijn de oordelen over de facetten op juiste en zorgvuldige wijze afgewogen en neergelegd in heldere conclusies.
3. dat de commissie verklaart dat het voorgestelde domeinspecifiek leerresultatenkader in overeenstemming is met de niveaudecriptoren van het niveau 6 uit de Vlaamse kwalificatiestructuur.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat het adviesrapport over de voorliggende opleiding zorgvuldig en gedegen tot stand is gekomen en dat het eindoordeel deugdelijk is gemotiveerd.

De NVAO meent in redelijkheid uit de aanvraag te kunnen opmaken dat de nieuwe opleiding de toets inzake de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen met goed gevolg zal kunnen doorstaan (art. 62, §7 van het Structuurdecreet). Er zijn potentieel voldoende generieke kwaliteitswaarborgen voorhanden in de nieuwe opleiding.

2 Besluit van de NVAO

betreffende de toetsing van de opleiding Bachelor in de ouderencoaching (bachelor na bachelor) van de Katholieke Hogeschool Kempen

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit :

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt besloten tot de positieve beoordeling van de aanvraag toets nieuwe opleiding Bachelor in de ouderencoaching (bachelor na bachelor) van de Katholieke Hogeschool Kempen op grond van de redenen aangegeven in het toetsingsrapport. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen, die te Geel wordt georganiseerd.

Met toepassing van artikel 5bis van het decreet van 30 april 2004 betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen en houdende dringende hogeronderwijsmaatregelen wordt besloten tot het valideren van het domeinspecifiek leerresultatenkader van de opleiding Bachelor in de ouderencoaching (bachelor na bachelor).

Den Haag, 14 februari 2011

Namens de NVAO ter beoordeling van de toets nieuwe opleiding
Bachelor in de ouderencoaching (bachelor na bachelor) van de Katholieke Hogeschool
Kempen ,

Lucien Bollaert
(bestuurder NVAO)

3 Inleiding en verantwoording

3.1 Inleiding en verantwoording

Bij brief van 7 juli 2010 heeft Maurice Vaes, algemeen directeur van Katholieke Hogeschool Kempen, bij de Nederlands - Vlaamse Accreditatieorganisatie een aanvraag 'Toets nieuwe opleidingen' als bedoeld in titel I, hoofdstuk 3, afdeling 2, onderafdeling 3 van het Decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen (hierna structuurdecreet) (B.S. 14.08.2003), voor de opleiding Bachelor in de ouderencoaching (bachelor na bachelor) ingediend. Bij deze aanvraag werd een uitgebreid informatiedossier gevoegd.

3.2 Samenstelling commissie

Voorzitter:

- dr. Arno Rademaker, voorzitter van de kenniskring lectoraat Gerontologie van de Avans Hogeschool in Breda, onderzoeker in de domeinen van Healthy Aging, technologische ondersteuning bij het ouder worden, vallen en dementie, docent fysiotherapie

Leden:

- Prof. Nele Van Den Noortgate, MD, PhD, hoofddocent Universiteit Gent en diensthoofd Geriatrie, Universitair Ziekenhuis Gent
- Johan Temmerman, oud-lector Sociaal Werk aan de Arteveldehogeschool Gent, voorzitter Okra-academie Midden-Vlaanderen
- Lindsay Tukkers, Universiteit Twente, student, student-panellid

Dr. Jetje De Groof is extern secretaris.

Vanuit de NVAO wordt deze Commissie ondersteund door Johanna Baeyens, beleidsmedewerker.

Door de aanstelling van deze personen zijn volgende deskundigheden in de schoot van de Commissie verenigd:

- domeindeskundigheid in vakdiscipline en afnemend veld: dr. Arno Rademaker, Prof. Nele Van Den Noortgate, Johan Temmerman ;
- onderwijsdeskundigheid en deskundigheid in de didactiek: dr. Arno Rademaker, Prof. Nele Van Den Noortgate, Johan Temmerman ;
- evaluatiedeskundigheid : dr. Arno Rademaker, Prof. Nele Van Den Noortgate, Johan Temmerman en Lindsay Tukkers.

3.3 Werkwijze commissie

De beoordeling werd verricht aan de hand van het 'Toetsingskader nieuwe opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen', zoals vastgesteld door het bestuur van de NVAO op 14 februari 2005 en bekrachtigd door de Vlaamse regering.

Een eerste werkvergadering van de commissie vond plaats op 14 oktober 2010. Tijdens deze vergadering werd de voorlopige oordeelsvorming van de commissieleden op basis van het informatiedossier van de instelling/opleiding besproken. De commissie stelde vast dat er

nog wel wat gegevens ontbraken om de oordeelsvorming verder te kunnen onderbouwen en bezorgde aan de opleiding een lijst met documenten die nog voor de visitatie aan de commissieleden dienden te worden bezorgd (zie lijst in bijlage 4). Daarnaast werd ook een lijst bezorgd met documenten die ter inzage aanwezig moesten zijn tijdens het bezoek van de commissie en ook aan de vooravond van het bezoek.

Aan de vooravond van het bezoek, op 9 november 2010, vergaderde de commissie een tweede keer en werd, op basis van de nieuwe informatie die kon worden ingekeken, de werkverdeling vastgelegd. Er werd per gespreksgroep een vragenlijst opgesteld.

Het locatiebezoek vond plaats op 10 november 2010. Het programma van het locatiebezoek werd opgenomen in bijlage 3. De vragen, geformuleerd tijdens de voorvergadering, werden aan de verschillende gesprekspartners voorgelegd. Tijdens de gesprekken kreeg de commissie meer diepgaande informatie over het voorgestelde programma en de omkadering.

Meteen volgend op het bezoek formuleerde de commissie per facet en standaard haar voorlopige beoordeling.

Het totaal aan beschikbare gegevens werd verwerkt tot een ontwerp van adviesrapport. Dat werd ter beoordeling gestuurd naar alle commissieleden op 25 november 2010. De feedback werd nadien verwerkt en het resultaat opnieuw ter beoordeling aan de commissieleden gestuurd. Het definitieve adviesrapport werd naar de NVAO gestuurd op 7 december 2010.

De commissie heeft alle verkregen informatie besproken, kritisch beoordeeld aan de hand van het beoordelingskader van de 'Toets Nieuwe opleidingen' en de daarin vermelde onderwerpen, facetten en criteria. Per facet is een oordeel gegeven. Op basis van de beoordelingen per facet werd per onderwerp eveneens een globale beoordeling gegeven.

De commissie heeft deze conclusies in volledige onafhankelijkheid gevormd.

3.4 Totstandkoming domeinspecifiek leerresultatenkader

Het domeinspecifieke leerresultatenkader werd uitgewerkt in een beperkte werkgroep Onderwijs van het departement Sociaal werk van de K.H.Kempen. Dit gebeurde in nauw overleg met het werkveld, onder andere door middel van gesprekken met focusgroepen. De lijst van competenties werd bijgestuurd en bekrachtigd door de algemene docentenvergadering en de departementale raad, waarin ook het werkveld en de studenten zijn vertegenwoordigd (informatiedossier, p. 12-13).

Volgens het informatiedossier (p. 3) wil de K.H.Kempen met de Bachelor in de ouderencoaching een verdiepende, specialistische opleiding aanbieden voor beroepsbeoefenaars in sociaal werk, gezinswetenschappen, orthopedagogie, ergotherapie, verpleegkunde en toegepaste psychologie.

Met de opleiding wil de K.H.Kempen de advisering aan en coaching van niet-zorgbehoeftige ouderen professionaliseren. De opleiding wil dit als volgt bereiken:

- (1) Een basishouding bij de studenten ontwikkelen, die enerzijds gestoeld is op waardering en empowerment van ouderen en anderzijds op een kritische blik op de actuele beeldvorming van ouderen in de samenleving;

- (2) Een aantal verdiepende en specialiserende inzichten aanbieden over juridische en economisch-financiële vraagstukken, over autonomie en over participatie;
- (3) Een methodische training geven in de volgende vier functiegebieden: belangenbehartiger, adviseur, activator en gesprekspartner.

De meerwaarde van deze opleiding ligt in de nieuwe, 'waarderende benadering' ('appreciative inquiry') van de plaats en de rol van niet-zorgbehoeftige ouderen in de samenleving. De opleiding richt zich uitdrukkelijk niet op zorg- en hulpverleningcontexten, maar op valide, niet-zorgbehoeftige ouderen, en vertrekt van een waarderend, op 'empowerment' gericht perspectief. De opleiding wil sterk competentiegericht, praktijkgericht en innovatief zijn. Bedoeling is dat de opleiding voor de student en diens werkomgeving een win-winsituatie kan creëren.

In het informatiedossier worden de doelstellingen van de opleiding in eindtermen vertaald. De houder van een Bachelor in de ouderencoaching

- geeft neutraal en sociaal advies;
- ondersteunt ouderen in beslissingsprocessen;
- zorgt voor inspraak van ouderen en doet aan beleidssignalering;
- realiseert kansen tot participatie en maatschappelijk engagement van ouderen in de samenleving;
- werkt mee aan een positieve beeldvorming over ouderen;
- doet aan belangenbehartiging;
- kan functioneren in een internationale en interculturele omgeving.

Deze eindtermen worden verder geconcretiseerd in zes competenties: coachen, belangen behartigen, adviseren, gesprekspartner zijn, activeren en functioneren in een internationale en interculturele omgeving.

De commissie heeft het door de instelling voorgestelde domeinspecifieke leerresultatenkader aanvaard.

De commissie stelt vast dat het domeinspecifiek leerresultatenkader van de nieuwe opleiding de bachelor na Bachelor in de ouderencoaching kadert binnen de Vlaamse kwalificatiestructuur (VKS). De niveaudecriptoren van het niveau 6 uit de VKS worden door de geformuleerde leerresultaten afgedekt. Bijgevolg kan de nieuwe opleiding terecht als een bachelor na bachelor opleiding getypeerd worden.

3.5 Overwegingen NVAO omtrent werkwijze commissie

De NVAO heeft vastgesteld:

- dat de werkwijze van de commissie bij de beoordeling van de aanvraag Toets nieuwe opleiding van de Bachelor in de ouderencoaching (bachelor na bachelor) van Katholieke Hogeschool Kempen zorgvuldig en gedegen is geweest. De gevolgde werkwijze en procedure alsmede geraadpleegde informatiebronnen zijn helder en nauwkeurig geformuleerd en vermeld;
- dat de commissie haar oordeel heeft opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke toetsingskader en de daarbij behorende beslisregels heeft gevolgd. Op het niveau van de facetten zijn de analyses van de commissie duidelijk en consistent, en ze leiden tot heldere conclusies. Op het niveau van de onderwerpen zijn de oordelen over de facetten op juiste en zorgvuldige wijze afgewogen en neergelegd in heldere conclusies.

- dat de commissie het domeinspecifiek leerresultatenkader dat de opleiding voorstelt, passend acht voor het niveau 6 van de Vlaamse kwalificatiestructuur.
- dat de commissie op een zorgvuldige wijze dit kader heeft vastgesteld;
- dat het kwaliteitsoordeel bij de toetsing - voor zover relevant - mede gebaseerd is op een vergelijking met verwante andere opleidingen en internationaal geaccepteerde criteria voor opleidingen in het desbetreffende domein.
- dat de commissie in haar advies een aantal kritische kanttekeningen heeft opgenomen.
De NVAO onderschrijft deze en brengt deze onder de aandacht van de opleiding.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat het advies over de voorliggende opleiding zorgvuldig en gedegen tot stand is gekomen, en dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd.

4 Beschrijving van de opleiding

- naam instelling: Katholieke Hogeschool Kempen
- adres instelling: Kleinhoefstraat 4, 2440 Geel
- aard instelling: ambtshalve geregistreerd
- vestiging waar de opleiding wordt aangeboden: Campus Geel
- naam van de voorgestelde opleiding: Bachelor in de ouderencoaching
- onderwijstaal gebruikt in de voorgestelde opleiding: Nederlands
- niveau en oriëntatie: bachelor na bachelor (professioneel gericht)
- studiegebied: Sociaal-agogisch werk
- nieuwe opleiding voor Vlaanderen: ja
- nieuwe opleiding enkel voor de instelling: ja
- studieomvang van de voorgestelde opleiding uitgedrukt in studiepunten: 60
- graad waartoe de voorgestelde opleiding leidt: Bachelor in de ouderencoaching
- titel die houders van de graad van deze voorgestelde opleiding kunnen voeren: nvt
- academiejaar waarin de opleiding in geval van erkenning voor het eerst zal worden aangeboden: 2011-2012
- positief advies van de associatie waarvan de instelling lid is: ja – datum: 20 februari 2010
- positief oordeel over de macrodoelmatigheid: ja
- datum oordeel: 2 juli 2010 – Oordeel van de Vlaamse Regering

5 Beoordeling per onderwerp en facet

Beschrijving van de toetsing door de NVAO van de ingediende aanvraag aan de hand van de 6 onderwerpen en de facetten uit het Toetsingskader.

5.1 Doelstellingen opleiding

Facet 1.1. Niveau en oriëntatie opleiding

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de commissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 1.1 in het adviesrapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 1.2. Domeinspecifieke eisen

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de commissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 1.2 in het adviesrapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering samenvattend oordeel over onderwerp 1: doelstellingen opleidingen

De opleiding heeft duidelijke focussen namelijk: niet-zorgbehoevende ouderen, specialistische adviesverlening in verschillende domeinen en de 'waarderende benadering'. De opleiding is opgebouwd vanuit een duidelijke visie. Deze visie wordt breed gedragen door allen die bij de opleiding zijn betrokken.

De opleiding heeft voor het opstellen van de doelstellingen rekening gehouden met de eisen die aan een professionele bachelor worden gesteld. De domeinspecifieke eisen zijn verzekerd door het feit dat de opleiding kan voortbouwen op het aan de K.H.Kempen gevoerde onderzoek, dat wordt uitgewerkt in nauw overleg met het relevante beroepenveld. Het relevante beroepenveld voor deze opleiding is zeer diffuus. De formulering van de verschillende competenties komt tegemoet aan de vragen van het werkveld. De commissie stelt vast dat het domeinspecifiek leerresultatenkader van de nieuwe opleiding de bachelor na Bachelor in de ouderencoaching kadert binnen de Vlaamse kwalificatiestructuur (VKS).

De commissie heeft beide facetten van het onderwerp 1 'doelstellingen opleiding' als voldoende geëvalueerd. Bijgevolg is het samenvattende oordeel van de commissie over onderwerp 1 voldoende.

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de commissie voor de score 'voldoende' van het onderwerp 'doelstellingen opleiding'.

Conclusie NVAO: De NVAO beoordeelt het onderwerp Doelstellingen als voldoende

5.2 Programma

Facet 2.1. Eisen professionele / academische gerichtheid

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de commissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.1 in het adviesrapport.
De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.2. Relatie tussen doelstelling en programma

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de commissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.2 in het adviesrapport.
De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.3. Samenhang programma

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de commissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.3 in het adviesrapport.
De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.4. Studielast

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de commissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.4 in het adviesrapport.
De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.5. Toelatingsvoorwaarden

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de commissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.5 in het adviesrapport.
De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 2.6. Studieomvang

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de commissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 2.6 in het adviesrapport.
De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering samenvattend oordeel over onderwerp 2: programma

De opleiding beschouwt de professionele gerichtheid van het programma als noodzakelijke voorwaarde.

Het programma, het didactisch concept, de werkvormen en de evaluatiemethoden van de opleiding zijn in lijn met de doelstellingen van de opleiding. De opleiding is zich bewust van het feit dat er nog enkele aandachtspunten zijn op dit vlak. Zij liet blijken dat ze snel werk zal maken van de opvolging ervan en bovendien een idee heeft van hoe de aandachtspunten concreet moeten worden aangepakt.

De opleiding heeft oog voor de samenhang van het programma en bewaakt dat de verschillende rollen die de afgestudeerden moeten kunnen aannemen allen aandacht krijgen. Het programma is flexibel opgebouwd. Het module-overschrijdend overleg zal in de toekomst geïntensifieerd moeten worden.

De opleiding bestaat voor een substantieel gedeelte uit zelfstudie. De opleiding bewees dat ze over de nodige ervaring beschikt om te anticiperen op de problematiek van de studeerbaarheid met weinig contacturen.

De opleiding heeft geopteerd voor een brede instroom en de commissie kon vaststellen dat de het overgrote deel van de docenten achter deze keuze staat.
De bacheloropleiding omvat 60 studiepunten.

De commissie heeft de zes facetten van het onderwerp 2 'programma', die van toepassing zijn op deze opleiding, als voldoende geëvalueerd. Bijgevolg is het samenvattende oordeel van de commissie over onderwerp 2 voldoende.

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de commissie voor de score 'voldoende' van het onderwerp 'programma'.

Conclusie NVAO: De NVAO beoordeelt het onderwerp Programma als voldoende

5.3 Inzet van personeel

Facet 3.1. Eisen professionele/academische gerichtheid

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de commissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.1 in het adviesrapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 3.2. Kwantiteit personeel

De opleiding tekende vijf scenario's uit voor de Bachelor in de ouderencoaching. De scenario's verschillen inzake het studentenaantal en het aantal ingerichte majors.

In scenario vijf, waar rekening wordt gehouden met 30 studenten en waar de drie majors worden georganiseerd, wordt voor de basismodule 300 uren taakbelasting voorzien. Voor de majors varieert de voorziene taakbelasting tussen de 375 en de 420 uur. In de taakbelasting zitten zowel de contacturen, de lesvoorbereiding, de examinering, de online coaching en het teamoverleg, als het opzoeken, bijhouden en ter beschikking stellen van literatuur. Ook de ontwikkeling van de zelfstudiepakketten zit hierin vervat. Voor de leercoach wordt een totaal van tien uur per student voorzien. Bovendien worden 250 uren ondersteuning voorzien voor de beleids- en onderwijsondersteunende taken.

De opleiding heeft tijdens de gesprekken verduidelijkt dat de tien voorziene coachuren enkel zijn voorbehouden voor het coachen in het specialisatietraject. De overige coaching wordt door de afzonderlijke docenten opgenomen binnen hun opleidingsonderdeel en behoort tot hun takenpakket. Dit is een intrinsiek kenmerk van de docentenopdracht aan de K.H.Kempen en past ook in de visie die de hogeschool heeft op studie- en studentenbegeleiding. De docenten stellen zich allen enthousiast achter deze taak.

Het opleidingsmanagement haalt aan dat voor de raming van de taakbelasting, getracht werd de prestatieregeling voor docenten aan de K.H.Kempen te benaderen. Het is er zich van bewust dat een aanzienlijke inspanning van de docenten wordt gevraagd. Het departement heeft hier aandacht voor, want ook in de het departementale beleidsplan is het realiseren van een gezonde werkdruk een belangrijke prioriteit. Toch moet ook gekeken worden naar de economische haalbaarheid van de opleiding tegen de achtergrond van de middelen die worden verworven.

Overwegingen:

De commissie stelt zich ernstige vragen bij de voorziene personeelscapaciteit.

Ten eerste stelt de commissie vast dat er, naast de tien coachuren begroot voor het specialisatietraject, bijzonder weinig contacturen zijn voorzien. Dit betekent dat de docenten veel tijd zullen moeten investeren in het online coachen en begeleiden van studenten. Deze tijd wordt niet expliciet begroot. De docenten geven toe dat de vraag of deze werkwijze kan leiden tot voldoende kwaliteit gezien de aard van de opleiding, pertinent is.

Ten tweede is geen extra tijd voorzien voor de ontwikkeling van de leermiddelen. Deze zal heel wat tijd vergen, aangezien een belangrijk deel van de opleiding zal worden ondersteund door zelfstudiepakketten. Voor het enthousiaste docentenkorps was dit ook een bekommernis. Tijdens de gesprekken met het opleidingsmanagement werd aangegeven dat in de aanvangsfase, voor de voorbereiding van het informatiedossier,

middelen vergaard uit maatschappelijk dienstverlening en vorming werden gebruikt om ontwikkelruimte te creëren. De commissie beveelt aan dat ook voor de verdere ontwikkeling en uitwerking van de opleiding zeker in de beginfase op gelijkaardige wijze middelen naar het onderwijs terugvloeiën.

Ten derde wordt van de docenten verwacht dat ze zorgen voor doorleefde onderwerpen voor specialisatieprojecten en voor casusmateriaal voor studenten die dat niet zelf kunnen aanleveren. Ook daarvoor wordt door de opleiding expliciet voor gekozen, zonder dat er in de taakbelasting van de docenten rekening mee wordt gehouden.

Ten vierde wordt er 400 uur voorzien voor de opleidingscoördinatie. De commissie acht dit realistisch voor een opleiding op kruissnelheid, maar dat is hier nog niet het geval. Zo is gebleken dat onder andere heel de kwaliteitscyclus nog naar de specifieke context van de opleiding moet worden vertaald (zie ook facet 5.1., systematische aanpak interne kwaliteitszorg). Voor deze initiële vertaalslag zijn geen extra uren voorzien.

Al deze punten hebben repercussies op de andere standaarden en beïnvloeden de kwaliteit van de opleiding. De commissie juicht toe dat de opleiding tot nog toe organisch is gegroeid. De docenten hebben met veel visie en enthousiasme een idee uitgewerkt, maar voor de werkelijke ontwikkeling van het programma, ontbreekt het aan ruimte.

Veelzeggend is voor de commissie het feit dat voor de major Autonomie de leermiddelen nog niet werden uitgewerkt. In het departement Bouw werden al enthousiaste docenten en ook materiaal samen gebracht rond de nieuwe opleiding, maar er werd nog niets ontwikkeld. De commissie leest hierin dat de Bachelor in de ouderencoaching vooral is gegroeid vanuit het departement Sociaal werk. Deze vaststelling ondersteunt verder de vraag naar middelen voor de ontwikkeling van het programma in een beginfase.

Oordeel van de commissie: onvoldoende

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de commissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.2 in het adviesrapport. De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet niet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 3.3. Kwaliteit personeel

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de commissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 3.3. in het adviesrapport. De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering samenvattend oordeel over onderwerp 3: Inzet van personeel.

De commissie beoordeelde twee van de drie facetten van onderwerp 3 'inzet personeel' als voldoende. Facet 3.2. 'kwantiteit personeel' werd als onvoldoende geëvalueerd, omdat voor de ontwikkeling van de opleiding in een beginfase naar mening van de commissie structureel onvoldoende personeelscapaciteit werd voorzien. De commissie was echter erg onder de indruk van de kwaliteit van het ervaren personeel, dat duidelijk voeling had met het beroepenveld, zich flexibel en enthousiast opstelde en een zeer goed idee had van hoe het programma inhoudelijk en onderwijskundig moet worden uitgewerkt. Tegen die achtergrond

vertrouwt de commissie erop dat de kwaliteit van de docenten en hun bereidheid om zich vrijwillig in te zetten voor de ontwikkeling van de nieuwe opleiding een voldoende meerwaarde betekent om onderwerp 3 'inzet personeel' in zijn geheel als voldoende te beschouwen. Wel raadt de commissie het opleidings- en instellingsmanagement expliciet aan in een beginfase extra middelen en personeelscapaciteit te voorzien voor de ontwikkeling van het programma van de Bachelor in de ouderencoaching.

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de commissie voor de score 'voldoende' van het onderwerp 'inzet van personeel'.

Conclusie NVAO: De NVAO beoordeelt het onderwerp Inzet van Personeel als voldoende.

5.4 Voorzieningen

Facet 4.1. Materiële voorzieningen

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de commissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 4.1 in het adviesrapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 4.2. Studiebegeleiding

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de commissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 4.2 in het adviesrapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering samenvattend oordeel over onderwerp 4: Voorzieningen.

De opleiding kan beschikken over de nodige infrastructuur en voorzieningen.

De opleiding beschikt over een degelijk systeem van studenten- en studiebegeleiding, dat nog wat aangepast moet worden aan de specificiteit van de nieuwe opleiding.

De commissie heeft beide facetten van het onderwerp 4 'voorzieningen' als voldoende geëvalueerd. Bijgevolg is het samenvattende oordeel van de commissie over onderwerp 4 voldoende.

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de commissie voor de score 'voldoende' van het onderwerp 'voorzieningen'.

Conclusie NVAO: De NVAO beoordeelt het onderwerp Voorzieningen als voldoende.

5.5 Interne kwaliteitszorg

Facet 5.1. Systematische aanpak

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de commissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.1 in het adviesrapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 5.2. Betrokkenheid

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de commissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 5.2 in het adviesrapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering samenvattend oordeel over onderwerp 5: Interne kwaliteitszorg.

Er is een goedwerkend systeem van interne kwaliteitszorg aanwezig op de K.H.Kempen. Dit systeem moet nu worden uitgerold voor de Bachelor in de ouderencoaching.

Er is een systeem voorhanden dat de betrokkenheid van de verschillende doelgroepen bij kwaliteitszorg verzekert.

De commissie heeft beide facetten van het onderwerp 5 'interne kwaliteitszorg' als voldoende geëvalueerd. Bijgevolg is het samenvattende oordeel van de commissie over onderwerp 5 voldoende.

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de commissie voor de score 'voldoende' van het onderwerp 'interne kwaliteitszorg'.

Conclusie NVAO: De NVAO beoordeelt het onderwerp Interne Kwaliteitszorg als voldoende.

5.6 Continuïteit

Facet 6.1. Afstudeergarantie

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de commissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 6.1 in het adviesrapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 6.2. Investerings

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de commissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 6.2 in het adviesrapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Facet 6.3. Financiële voorzieningen

De NVAO sluit zich aan bij de bevindingen en de overwegingen van de commissie zoals aangegeven bij de bespreking van facet 6.3 in het adviesrapport.

De NVAO oordeelt dat de opleiding voor dit facet voldoet aan de benodigde basiskwaliteit.

Samenvattend oordeel, weging van de facetten en motivering samenvattend oordeel over onderwerp 6: Conditie voor continuïteit.

De commissie heeft er alle vertrouwen in dat de instelling de garantie biedt dat de studenten de opleiding kunnen voltooien.

De commissie constateert dat op het vlak van infrastructuur toereikende investeringen zijn voorzien (zie ook facet 4.1., materiële voorzieningen).

De opleiding heeft voor de samenstelling van het informatiedossier een voorinvestering gedaan vanuit de derde geldstroom. De commissie is van oordeel dat er weinig middelen zijn voorzien voor het uitrollen van de basismodule en de majors, en voor de ontwikkeling van een specifiek beleid inzake kwaliteitszorg en studie-en studentenbegeleiding en raadt aan om ook voor deze ontwikkeling extra middelen te voorzien. De commissie heeft deze vaststelling laten meewegen in de negatieve beoordeling van facet 3.2., kwantiteit personeel.

De begroting is voldoende voor de opleiding op kruissnelheid.

De commissie heeft de drie facetten van het onderwerp 6 'condities voor continuïteit' als voldoende geëvalueerd. Bijgevolg is het samenvattende oordeel van de commissie over onderwerp 6 voldoende.

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de commissie voor de score 'voldoende' van het onderwerp 'condities voor continuïteit'.

Conclusie NVAO: De NVAO beoordeelt het onderwerp Conditie voor Continuïteit als voldoende.

6 Overzicht oordelen NVAO

De onderstaande tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van NVAO weer.

Onderwerp	oordeel	facet	oordeel
1 Doelstellingen	V	1.1 niveau en oriëntatie	V
		1.2 domeinspecifiek referentiekader	V
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	V
		2.2 relatie doelstellingen - programma	V
		2.3 samenhang programma	V
		2.4 studielast	V
		2.5 toelatingsvoorwaarden	V
		2.6 studieomvang	V
		2.7 masterproef ¹	NVT
3 Inzet personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	V
		3.2 kwantiteit	O
		3.3 kwaliteit	V
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	V
		4.2 studiebegeleiding	V
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 systematische aanpak	V
		5.2 betrokkenheid	V
6 Continuïteit	V	6.1 afstudeergarantie	V
		6.2 investeringen	V
		6.3 financiële voorzieningen	V

V: voldoende O: onvoldoende

Eindoordeel: positief

7 Opmerkingen en bezwaren van instelling

Conform de bepalingen vermeld in de handleiding TNO kan een instelling opmerkingen en bezwaren formuleren op het ontwerp van toetsingsrapport.

De instelling heeft geen opmerkingen en/of bezwaren geformuleerd op het ontwerp van toetsingsrapport.

Bijlage 1: Samenstelling commissie

Voorzitter

Dr. Arno Rademaker is voorzitter van de kenniskring lectoraat Gerontologie van de Avans Hogeschool in Breda. Hij is onderzoeker in het domein van Healthy Aging, technologische ondersteuning bij het ouder worden, vallen en dementie. Zijn deskundigheid situeert zich in de domeinen van onderzoeksmethodologie, verouderingsprocessen, gezondheid en gedrag ouderen. Hij is docent Fysiotherapie.

Lid

Professor Nele Van Den Noortgate is hoofddocent geriatric, Universiteit Gent, diensthoofd van het zorgprogramma voor de geriatrische patiënt en de dienst Geriatric van het Universitair Ziekenhuis te Gent. Zij is momenteel ook voorzitter van de Belgische Vereniging Geriatric en Gerontologie en sinds jaren lid van diverse werkgroepen binnen deze organisatie. Vanuit deze functies is zij actief betrokken bij wetenschappelijke, overheids- en praktijkprojecten met het oog op verbeteren van de zorg voor ouderen. Zij wordt ook regelmatig gevraagd als expert voor delphi-procedures in de geriatric rond geriatric syndromen. Daarnaast is zij ook referent voor ZonMw.

Zij is betrokken bij promotietrajecten in de geriatric en begeleidt hiervoor momenteel twee promovendi en tien masterstudenten. Haar wetenschappelijke focus ligt op de zorg bij het levenseinde en geassocieerde symptomen als pijn bij ouderen.

Lid

Johan Temmerman is gewezen Lector Sociaal Werk aan de Arteveldehogeschool Gent. Studeerde filosofie, maatschappelijk werk, sociale pedagogiek, samenlevingsopbouw en volgde een opleiding tot seniorenconsulent. Hij werkte vijf jaar in stichtingen voor maatschappelijk werk in Nederland en werd daarna lector aan de Arteveldehogeschool. Hij doceerde methodiekvakken, groepswork en samenlevingsopbouw en begeleidde practica en stages. Hij was ook teamleider in de optie Sociaal beleid en doceerde het vak Ouderenbeleid. Thans is hij actief in het ouderenwerk van de vereniging Okra, vooral als voorzitter van de Okra-academie Midden-Vlaanderen.

Lid

Lindsay Tukkers is student Universiteit Twente te Enschede. Voordien volgde zij de Hogere Juridische Opleiding aan de Saxion Hogeschool, welke zij in juli 2010 met succes heeft afgerond. Zij is betrokken geweest bij verschillende commissies waar de kwaliteit van de voorzieningen centraal stond en heeft vanaf het eerste studiejaar deelgenomen aan panelgesprekken. Mevrouw Tukkers was bij het Saxion student-lid van de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad, waar zij ook deel uitmaakt van het Dagelijks Bestuur en van de Academieraad. Vanuit de eerste functie schrijft zij een column voor Sax, het magazine van de Saxion Hogescholen. Tot slot is zij als studentpanellid meerdere malen betrokken geweest bij toetsingscommissies voor zowel nieuwe als bestaande opleidingen.

Extern secretaris

Dr. Jetje De Groof

nederlands- vlaamse accreditatie organisatie

Alle commissieleden hebben een onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring ingevuld en ondertekend.

Procescoördinator
Johanna Baeyens, beleidsmedewerker NVAO

Bijlage 2: Domeinspecifiek leerresultatenkader

De houder van een Bachelor in de ouderencoaching

- geeft neutraal en sociaal advies;
- ondersteunt ouderen in beslissingsprocessen;
- zorgt voor inspraak van ouderen en doet aan beleidssignalering;
- realiseert kansen tot participatie en maatschappelijk engagement van ouderen in de samenleving;
- werkt mee aan een positieve beeldvorming over ouderen;
- doet aan belangenbehartiging;
- kan functioneren in een internationale en interculturele omgeving.

Deze eindtermen worden verder geconcretiseerd in zes competenties: coachen, belangen behartigen, adviseren, gesprekspartner zijn, activeren en functioneren in een internationale en interculturele omgeving.

Het toetsingsrapport is tot stand gekomen op basis van een adviesrapport in opdracht van de NVAO met het oog op toetsing van de nieuwe opleiding Bachelor in de ouderenzorg (bachelor na bachelor) van Katholieke hogeschool Kempen.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)
Parkstraat 28
Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG
T 31 70 312 23 00
F 31 70 312 23 01
E info@nvao.net
W www.nvao.net

Aanvraagnummer # 4456